

Nr 724

Av herr Antonsson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 182, med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation.

Kungl. Maj:t har med skrivelse den 13 november 1959 till riksdagen överlämnat en redogörelse för Nordiska rådets sjunde session, som hölls i Stockholm den 1—7 denna månad. Såsom framgår av denna redogörelse, avgiven av den svenska rådsdelegationen, var det viktigaste ämnet vid sessionen den framtida utformningen av det nordiska ekonomiska samarbetet i det nya läge som uppkommit, sedan det blivit uppenbart, att en europeisk frihandelsassociation inom kort komme att bildas med deltagande av i vart fall Danmark, Norge och Sverige. I redogörelsen nämnes att rådet helt allmänt rekommenderat de nordiska ländernas regeringar att närmare utveckla det ekonomiska samarbetet och skapa i detta sammanhang erforderliga arbetsformer (rek. nr 12/1959). Bakgrunden till rekommendationen ges i redogörelsen, där de tre dokument, som i detta sammanhang är av betydelse, redovisas, nämligen dels det av de nordiska samlagsministrarna utarbetade förslaget till sina regeringar rörande inrättande av organ för nordiskt ekonomiskt samarbete, dels ett av rådets presidiummedlemmar vid rådssessionen ingivet ändringsförslag till ett tidigare väckt medlemsförslag om nordiska ekonomiska samlagsuppgifter, dels rådets ekonomiska utskotts uttalanden i saken.

Såsom kan utläsas av rekommendationens avfattning är det särskilt två spörsmål, som varit föremål för rådets intresse, nämligen dels frågan om vilka samlagsuppgifter det nordiska ekonomiska samarbetet nu ställes inför, dels frågan hur de erforderliga samlagsorganen skola utformas.

Vad angår det förstnämnda problemet har i samlagsministrarnas förslag anvisats en rad olika uppgifter för samarbetet, dock ganska vagt utformade. I presidietts ändringsförslag ha vissa av dem angivits med större konkretion. Enligt vår mening skulle det vara av värde, om riksdagen, i anslutning till behandling av Kungl. Maj:ts förevarande skrivelse, gäve klart uttryck för den uppfattningen, att det är angeläget att ett närmare nordiskt ekonomiskt samarbete på allt sätt främjas, så långt detta låter sig göra inom den ram som avtalet om en europeisk frihandelsassociation — d. v. s. sjustatsöverenskommelsen — anvisar oss. En första uppgift torde därvid vara att genomgå nämnda avtal och undersöka på vilka punkter det förbehåll om ett vidgat nordiskt samarbete, som de nordiska ländernas ministrar gjorde för våra länders vidkommande vid Saltsjöbadsmötet i

somras, kan praktiskt realiserats. Att frågan om en harmonisering i möjligaste mån av de nordiska ländernas yttre tullnivå därvid kommer att få en central plats är sannolikt. En annan punkt gäller produktionssamarbetets underlättande genom att, så långt detta är möjligt, statliga skrankor, som hindra produktionsfaktorernas rörelsefrihet, undanröjas. Härvidlag blir bl. a. frågan om fri etableringsrätt för företagare och friare kapitalrörelser viktiga punkter. Även trafik- och transportspörsmål få aktualitet.

Såsom från olika håll framhölls i debatten i riksdagens båda kamrar den 17 november detta år måste en central samarbetsuppgift bli att söka skapa förutsättningar för ett närmare ekonomiskt samgående mellan de av Nordens länder, som komma att tillhöra den europeiska frihandelsassociationen, och de som i vart fall icke omedelbart kunna väntas inträda som medlemmar i denna sammanslutning. Härvidlag får givetvis Finlands slutliga ståndpunktstagande avvaktas. Även Islands ställning bör emellertid såsom framhölls i nyss nämnda debatt uppmärksammas.

Vad angår den organisatoriska ramen för samarbetet torde riksdagen icke böra underlåta att ge sin mening till känna. Att de nuvarande samlagsministrarnas mera lösliga samverkan avlöses av en fastare organiserad ministerkommitté, av den typ som Nordiska rådets ekonomiska utskott angivit, synes ändamålsenligt. Likaså bör ministerkommittén få till sitt biträde medhjälpare i erforderlig omfattning samt i övrigt erhålla de resurser, som den i varje särskilt läge kan behöva för lösandet av sina uppgifter. I det nya läge som nu föreligger synes något hinder icke föreligga att föreslå Island att, på det sätt landet finner lämpligt, inträda i ministerkommittén och delta i dess arbete.

Det synes oss också naturligt, att ministerkommittén får i uppdrag att årligen i lämplig form avlämna redogörelse för sitt arbete till Nordiska rådet och de nationella parlamenten. Att kommittén bör hålla fortlöpande kontakt med parlamenten via Nordiska rådet och dess organ har framhållits av rådets ekonomiska utskott, och vi kunna helt ansluta oss till denna ståndpunkt.

Under återopande av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 182 måtte besluta ge Kungl. Maj:t till känna de synpunkter som ovan angivits.

Stockholm den 26 november 1959

Johannes Antonsson

Sven Wedén

Leif Cassel

Nils Kellgren